ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

DRŽAVNO SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV SLOVENIJE

Srednja šola za oblikovanje Maribor

Park mladih 8, 2000 Maribor

Makrame v oblačilu

Raziskovalno področje: Tehnika in tehnologija (Tekstil)

Raziskovalna naloga

Avtorica: Zala Sporiš

Mentorica: Ksenija Plazl

Maribor, 2025

Kazalo vsebine

Povzetek 6

Zahvala 7

1 Uvod 8

2 CILJI 9

3 TEORETIČNI DEL 9

3.1 Izvor besede makrame 9

3.2 Makrame in njegov izvor 9

3.3 Zgodovina 9

3.3.1 Prazgodovina 9

3.3.2 Čas Arabcev 10

3.3.3 Makrame v 16. stoletju 10

3.3.4 Makrame na dvoru 10

3.3.5 Makrame v 19. stoletju 10

3.3.6 Čas sedemdesetih let 11

3.3.7 Makrame v 21. stoletju 11

4 MAKRAME VRVICE 11

5 MAKRAME VOZLI 12

6 MAKRAME IZDELKI 19

7 PRAKTIČNO DELO 23

7.1 Ideja in navdih 23

7.2 Opis materiala 23

7.3 Skice 23

7.4 Razpoloženjska tabla - Moodboard 26

7.5 Pletenje izdelka 28

7.5.1 Vozlanje makrame obleke 28

7.5.2 Vozlanje makrame krila 31
7.5.3 Gotovi vozlani izdelki 33
8 UPORABLJENI MATERIALI IN PRIPOMOČKI 35
9 DRUŽBENA ODGOVORNOST 35
10 ZAKLJUČEK 36
VIRI 38

.

Kazalo slik

Slika 1: Makrame vrvice....12

Slika 2: Naprej obrnjen vozel škrjanske glave....13

Slika 3: Nazaj obrnjen vozel škrjanske glave....13

Slika 4: Navpičen vozel škrjanske glave....14

Slika 5: Levi polkvadraten vozel....14

Slika 6: Desni polkvadraten vozel....15

Slika 7: Na levo obrnjen kvadraten vozel....15

Slika 8: Desno obrnjen kvadraten vozel....16

Slika 9: Diagonalni dvojni polovičen vozel....16

Slika 10: Navpična dvojna polovična vleka....17

Slika 11: Spiralni šiv....17

Slika 12: Izmeničen kvadraten vozel....18

Slika 13: Pol priklopna spirala....18

Slika 14: Makrame za rastline....19

Slika 15: Stenski makrame....19

Slika 16: Makrame torbica....20

Slika 17: Makrame podstavki....20

Slika 18: Makrame preproga....21

Slika 19: Makrame obeski za ključe....21

Slika 20: Luč iz makrameja....22

Slika 21: Makrame oblačilo....22

Slika 22: Skica makrame krila in zgornjega dela....24

Slika 23: Skica makrame obleke....25

Slika 24: Moodboard za makrame krilo in zgornji del....26

Slika 25: Moodboard za makrame krilo in zgornji del....26

Slika 26: Moodboard za makrame obleko....27

Slika 27: Moodboard za makrame obleko....27
Slika 28: Izdelava osnove za obleko....28
Slika 29: Pletenje druge vrstice....29
Slika 30: Izdelava pasu....30
Slika 31: Mreža....30
Slika 32: Okrasni element....31
Slika 33: Izdelava krila....31
Slika 34: Izdelava mreže na krilu....32
Slika 35: Makrame obleka....33
Slika 36: Makrame krilo....34

Povzetek

Makrame je prastara tehnika vezanja vozlov v določen vzorec. Z razvojem makrameja so se po vsej verjetnosti že ustvarili prvi zametki poznavanja tkanja in pletenja. Sprva so makrame uporabljali predvsem v dekorativne namene, za senčnike, za svetilke, viseče košare za rože, okrasne robove za predalnike, pasove, rese ...

Tehnika vozlanja je sčasoma zgubila na svoji uporabni vrednosti, a se zaradi ohranjanja starih tehnik ponovno vse bolj uveljavlja in obuja. Je tehnika, ki v umetnosti dopušča neizmerno število možnosti uporabe, zato sem se tudi odločila, da v svoji raziskovalni nalogi raziščem omenjeno tehniko. Zaradi vsestranskosti uporabe in možnosti tvorjenja najrazličnejših struktur in vzorcev, kar me še posebej navdihuje, bom raziskovalno nalogo obogatila tudi z izdelavo oblačila s tehniko makrameja.

Ključne besede: makrame, oblačila, tehnika vozlanja, vzorci in strukture

Abstract

Macramé is an ancient technique of tying knots in a specific pattern. With the development of macramé, the first rudiments of knowledge of weaving and knitting were probably already created. At first, macramé was used mainly for decorative purposes, for lampshades, lamps, hanging flower baskets, decorative edges for drawers, belts, tassels ...

The knotting technique has lost much of its practical value over time, but it is being revived and is gaining recognition due to the preservation of traditional techniques. It is a technique that has an immense number of applications in art, which is why I decided to explore it in my research project. Because of the versatility of its use and the possibility of creating a wide variety of structures and patterns, which is particularly inspiring to me, I will also enrich my research project by making a garment using the macramé technique.

Keywords: macramé, clothes, knotting technique, patterns and structures

Zahvala

Zahvalila bi se mentorici za pomoč, podporo pri pisanju raziskovalne naloge ter za njeno strokovno svetovanje.

1 UVOD

Makrame je umetnost pletenja z vrvmi, ki se je razvila v različnih delih sveta in je skozi zgodovino postala priljubljena tako v dekorativne kot tudi funkcionalne namene. Njene korenine segajo v 13. stoletje, ko so jo Arabci začeli uporabljati za okrasitev tkanin in oblačil. Danes je makrame ponovno v središču pozornosti, predvsem v svetu notranje opreme, modnega oblikovanja in umetnosti.

V tej raziskovalni nalogi sem raziskala zgodovino, tehnike in postopke, ki so vključeni v umetnost pletenja makrameja, ter njegove sodobne aplikacije v vsakdanjem življenju. Makrame ni zgolj umetnost, ampak je tudi izraz kreativnosti, saj omogoča neomejeno število kombinacij in oblik, ki presegajo zgolj funkcionalnost.

Želela sem ustvariti unikatno in ročno izdelano makrame oblačilo, ki združuje kreativnost in umetnost vozlov v oblačilu. Z makrame tehniko sem želela doseči posebno estetiko, ki jo odlikujejo zapleteni vozli. V procesu sem prepletala vrvice in ustvarjala različne vrste vozlov (kot so kvadratni, polkrožni …), ki so tvorili teksturo in obliko obleke.

Med delom sem se osredotočala na natančnost in estetiko vsakega vozla, saj makrame zahteva potrpežljivost in občutek za oblikovanje vzorcev, ki bodo ustvarili tako obliko kot tudi funkcionalnost obleke.

2 CILJI

- Spoznati tehniko pletenja makrameja,
- naučiti se delati različne vozle,
- vozle smiselno uporabiti pri vzorčenju,
- izdelati eno oblačilo ali več oblačil z makrame tehniko.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 Izvor besede makrame

Izraz makrame naj bi izviral iz 13. stoletja, pri čemer nekateri verjamejo, da izvira iz arabske besede migramah in pomeni resice. Druga razlaga je tudi, da makrame izhaja iz turške besede makrama, ki pomeni prtiček ali brisača. Po tej razlagi naj bi na teh izdelkih začeli delati vozličke z namenom, da se tkanina ne bi cefrala.[2] Francoska različica besede naj bi prišla iz arabščine preko italijanščine, kjer moška oblika miqram pomeni pisano vezeno pregrinjalo, ženska oblika miqrama pa tančico ali rjuho, kar je vplivalo tudi na turško izposojenko maqrame in pomeni robec.[1]

3.2 Makrame in njegov izvor

Makrame je tradicionalna umetnost ustvarjanja vzorcev z vezanjem vozlov, ki nadomešča kvačkanje in pletenje. Izvor makrameja na splošno pripisujemo arabskim tkalcem v 13. stoletju, ki so uporabljali okrasne vozle za zaključek ohlapnih koncev ročno tkanega blaga. Nekateri viri pa celo pravijo, da izvor makrameja sega vse do asirske in babilonske civilizacije.[3]

3.3 Zgodovina

Razvoj makrameja je gotovo tesno povezan z osnovnim poznavanjem tkanja in pletenja različnih mrež, ki so se že v pradavnini uporabljale pri lovu in ribolovu.

3.3.1 Prazgodovina

Pračlovek je v mezolitiku začel uporabljati vozle za osnovne potrebe, kot je pritrditev ostrih kamnov na palice za puščice in sulice, kar je izboljšalo lov. Kasneje so vozli služili za dokončanje ribiških mrež, kar je povečalo učinkovitost ribolova. V neolitskem obdobju so

ljudje uporabljali vozle za orodja, obdelovanje zemlje in razvoj živinoreje, izdelovali so tkanine iz rastlinskih vlaken za zaščito pred vremenskimi vplivi.[5]

3.3.2 Čas Arabcev

Ko so leta 756 muslimanski Arabci ustanovili Kordovski kalifat na Pirenejskem polotoku, so skupaj z Berberi in mešanimi arabskimi plemeni pomembno vplivali na razvoj industrije, znanosti, znanja in umetniških obrti. S seboj so prinesli tudi spretnost vozlanja, ki je ostala prisotna vse do leta 1609, ko so po rekonkvisti zadnje Mavre izgnali z Iberskega polotoka.[1]

3.3.3 Makrame v 16. stoletju

V 16. stoletju je makrame prešel iz praktične uporabe v umetniško obliko, ko so evropski obrtniki, predvsem v Italiji in Franciji, začeli uporabljati to tehniko za okraševanje oblačil, dekoracijo domov in verskega tekstila. Zlasti je bila makrame tehnika cenjena za ustvarjanje okrasnih resic, ki so krasile prte, zavese in pregrinjala. Ti detajli so dodali prefinjenost in eleganco prostorom, kjer so se uporabljali, še posebej v aristokratskih domovih renesanse, ki so stremeli k izjemnemu okusu in estetskemu izrazu.[6]

3.3.4 Makrame na dvoru

V 17. stoletju je na Nizozemskem kraljica Marija II spoznala makrame. Verjetno je tehniko prinesla v Anglijo, kjer je hitro postala priljubljena med damami na britanskem dvoru. Kraljica Marija naj bi celo učila plesti makrame svoje dvorne dame.

Še ena monarhinja, ki je uživala v tej umetnosti, je bila kraljica Charlotte, ki je poskrbela, da je bilo veliko pohištva v njeni rezidenci okrašeno z makramejsko čipko.[4]

3.3.5 Makrame v 19. stoletju

Makrame je pridobil priljubljenost tudi v viktorijanski dobi, kjer je ključna veščina za ženske. Umetnost makrameja so poučevali v domovih in šolah, ženske pa so izdelovale vse od dodatkov s čipkastimi robovi do zapletenih stenskih tapet. Povezava makrameja z ženskostjo in dekoracijo doma je utrdila njegovo vlogo v viktorijanskih gospodinjstvih, kjer je v notranjosti dodala prefinjenost.[6]

3.3.6 Čas sedemdesetih let

Po obdobju upadanja je makrame v šestdesetih in sedemdesetih letih 20. stoletja doživel ponovni razcvet, predvsem z boemskim in s protikulturnim gibanjem. Njegova organska estetika se je popolnoma ujela z duhom tega obdobja, ko so ljudje cenili ročno izdelane naravne obrti. Makrame je ikoničen del boemskega dekorja, z obešalniki za rastline, s stenskimi umetninami in z dodatki za oblačila. Ta ponovni vzpon je pritegnil novo generacijo rokodelcev, makrame pa je dosegel največjo prepoznavnost v sedemdesetih, ko so bile stenske obloge in oblačila iz makrameja zelo priljubljena. Kljub temu je priljubljenost ponovno upadla do leta 1980.[4, 6]

3.3.7 Makrame v 21. stoletju

V zadnjih letih je makrame ponovno pridobil priljubljenost zaradi družbenih medijev, kulture DIY in minimalističnega ter boemskega notranjega oblikovanja. Umetniki in rokodelci po svetu cenijo vsestransko uporabnost za ustvarjanje funkcionalnih in dekorativnih kosov. Obrt se je razširila na stenske obloge, nakit, lovilce sanj in velike inštalacije za dogodke in poroke.[6]

4 MAKRAME VRVICE

Makrame vrvica je izdelana iz česanih pramenov vlaken, ki so s pomočjo sukanja oblikovani v vrvico. Z različnimi vozli ustvarjamo tekstilne umetnine, znane kot makrame. Najpogosteje so vrvice iz bombaža, v zadnjem času pa tudi iz recikliranega bombaža. Pogoste so tudi vrvice z mešanico umetnih vlaken. Taka vrvica je prožnejša in trdnejša.

Poleg bombaža so primerni materiali še juta, konoplja in lan, predvsem za tanjše vrvice, ki se uporabljajo za manjše izdelke, kot so nakit, obeski za ključe, torbice …

Začetniki se pogosto soočajo s težavo, da izberejo prave vrvice. Pletene vrvice so dobra izbira, saj so mehke, lepo drsijo med prsti in se med vozlanjem ne razpletajo. Na voljo so vrvice s sredico, ki so mehke in voluminozne, ter kompaktnejše vrvice (debelina 3 mm in 4 mm). Tanjše vrvice debeline 1−2 mm so primerne za izdelavo nakita, pogrinjkov, zaves in podobno.[7]

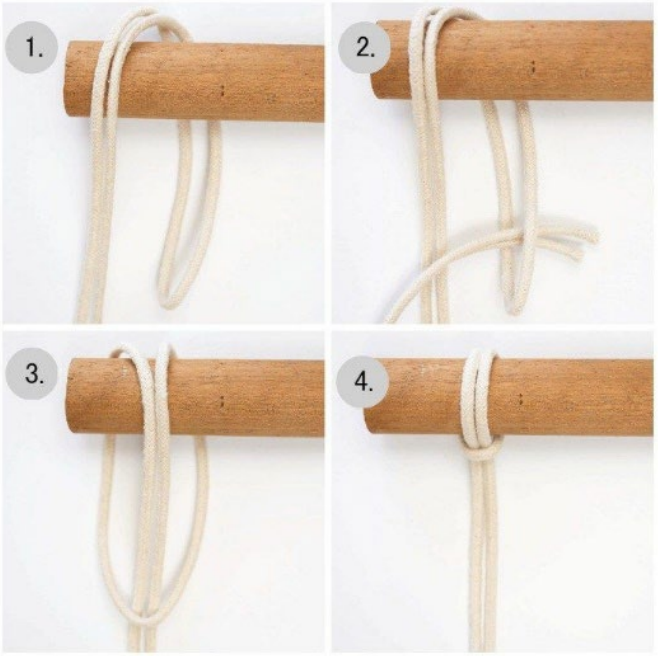

Slika 1: Makrame vrvice
(vir:https://www.liupka.com/rs/blog/Pletenje/uputstva-za-izradu/upoznajmo-makrame, 17. 1. 2025)

5 MAKRAME VOZLI

Vozli se uporabljajo za različne namene, od zavezovanja dveh vrvi skupaj do delanja zank. Uporabljajo se tudi za povezovanje dveh vrvi v vzorce ali za vezavo vrvi na druge materiale. Poznamo različne vrste vozlov in nekaj najosnovnejših je opisanih v nadaljevanju.

- Vozel škrjanske glave oz. Lark'sHeadKnot je enostaven vozel, ki se pogosto uporablja za pritrditev vrvi na palico moznika, obroč ali drugo vrsto. Lahko ga zavežete v naprej obrnjeni ali obratni obliki. (ReverseLark'sHeadKnot) [8]

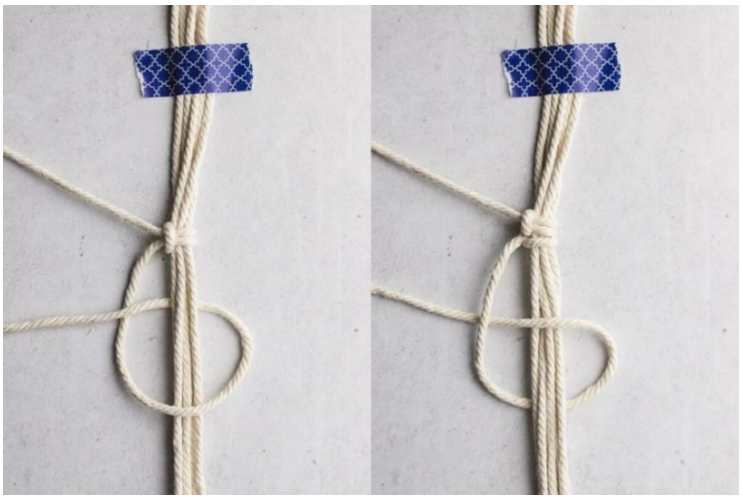

Slika 2: Naprej obrnjen vozel škrjanske glave
(vir:https://aprettyfix.com/diy-mini-macrame-wall-hanging/, 15. 1. 2025)

Slika 3: Nazaj obrnjen vozel škrjanske glave
(vir:https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Navpični vozel škrjanske glave oz. VerticalLark'sHeadKnot se pogosto uporablja za pritrditev novih vrvic na obstoječe vrvice pri makrameju. Je zelo podoben običajnemu vozlu Lark'sHead, le da je zavezan v nasprotni smeri.[8]

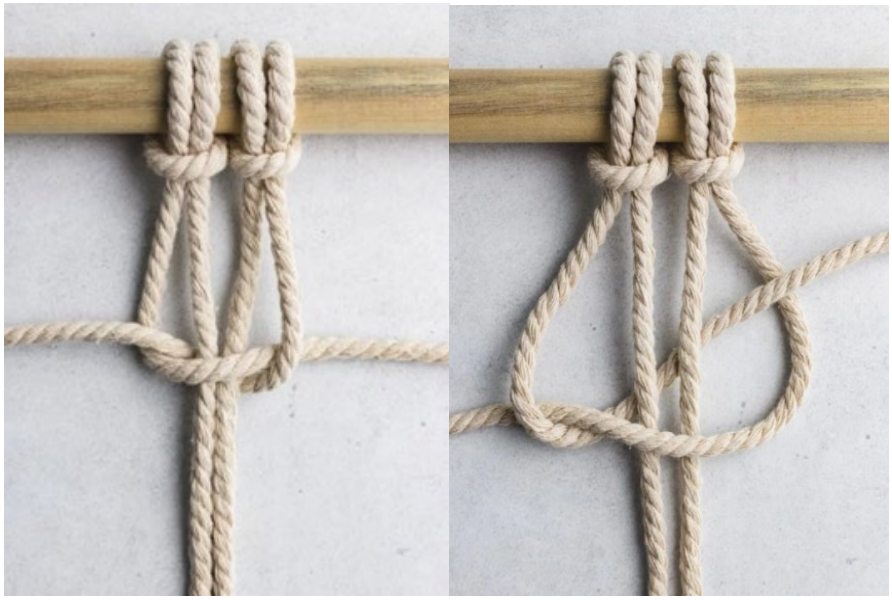

Slika 4: Navpičen vozel škrjanske glave
(vir:https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Kvadratni vozli in polvozli so preprosti in vsestranski, lahko so obrnjeni levo ali desno, odvisno od vrvice, s katero začnemo. Narejeni so s štirimi vrvicami, dvema zunanjima vrvicama, imenovanima delovni vrvi, in dvema srednjima vrvicama, imenovanima polnilni vrvi. Kvadratni vozli so sestavljeni iz dveh polkvadratnih vozlov. [8]

Slika 5: Levi polkvadraten vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

Slika 6: Desni polkvadraten vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

Slika 7: Na levo obrnjen kvadraten vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

Slika 8: Desno obrnjen kvadraten vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Poznamo več diagonalnih in vodoravnih vozlov, ki so si podobni. Pri vodoravnih vozlih so vozli nameščeni vodoravno v vrsti, pri diagonalnih vozlih pa so vrste vozlov razporejene diagonalno.

Slika 9: Diagonalni dvojni poloviče vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

Slika 10: Navpična dvojna polovična vleka
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Spiralni šiv je zaporedje polkvadratnih vozlov, ki se povezujejo v navpičnem stolpcu. Lahko ustvarite levo ali desno obrnjeno spiralo, odvisno od tega, ali zavežete levo ali desno obrnjene polkvadratne vozle. Pomembno je, da so vsi vozli obrnjeni v isto smer.[8]

Slika 11: Spiralni šiv
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Izmenični kvadratni vozli so ustvarjeni z menjavo polnila in delovnih vrvic za vsako naslednjo vrsto kvadratnih vozlov. Če vrstice zavežemo bližje, dobimo bolj gost vzorec, če pa med vrsticami pustimo več prostora, ustvarimo bolj odprt dizajn.

Slika 12: Izmeničen kvadraten vozel
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

- Pol priklopna spirala oz. pol zategnjena spirala je spiralni vzorec, narejen iz dveh vrvic. Pogosto se uporablja za zapestnice in obešalnike za rastline.

Slika 13: Pol priklopna spirala
(vir: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/?ssp_iabi=1684098793645, 15. 1. 2025)

6 MAKRAME IZDELKI

Makrame izdelki so priljubljeni zaradi svoje edinstvene estetike in ročne izdelave. Med najbolj iskanimi so različni okraski za dom, kot so viseči cvetlični lončki, dekorativne stene ali zavese, ki prostoru dodajo naraven in topel pridih. Poleg tega so makrame torbe in nahrbtniki čudoviti in praktični modni dodatki, ki združujejo stil ter uporabnost. Takšni izdelki pogosto izstopajo zaradi svoje unikatnosti, saj je vsak posebej ročno izdelan.

Slika 14: Makrame za rastline
(vir: https://floradekorashop.com/izdelek/urbana-dzungla/makrame-za-rastline-terracotta/, 19. 1. 2025)

Slika 15: Stenski makrame
(vir: https://www.mangoandmore.nl/products/white-macrame-wall-hanging-rosie, 19. 1. 2025)

Slika 16: Makrame torbica

(vir: https://frankiegeneralstore.com/products/isabella-macrame-handbag, 19. 1. 2025)

Slika 17: Makrame podstavki

(vir: https://macranova.com/en/products/como-hacer-posavasos-macrame-kit-diy, 19. 1. 2025)

Slika 18: Makrame preproga
(vir: https://www.instagram.com/macramiina/p/CcnkLZvNuV_/?img_index=1, 19. 1. 2025)

Slika 19: Makrame obeski za ključe
(vir: https://i.pinimg.com/736x/72/f4/94/72f49402d5ad9f962dc4b1b120a992f5.jpg, 19. 1. 2025)

Slika 20: Luč iz makrameja

(vir: https://i.pinimg.com/736x/a6/8a/1a/a68a1a2624b7a597d19f57cc56fe0507.jpg, 19. 1. 2025)

Slika 21: Makrame oblačilo

(vir: https://i.pinimg.com/736x/1b/e2/d8/1be2d8c97b2fd06ca9ee988db2e99875.jpg, 19. 1. 2025)

7 PRAKTIČNO DELO

7.1 Ideja in navdih

Navdih in ideja za makrame oblačili sem poiskala v naravi. Zamislila sem si obleko, ki v svoji obliki sledi liniji telesa, a je hkrati lahka in zračna, kot bi jo nosil veter. Vzorce sem oblikovala po linijah naravnih oblik – valovite linije in struktura cvetov. Obleka je zasnovana kot odsev narave, preprostosti in svobode, ki jo ponuja svet okoli nas.

7.2 Opis materiala

Za obe oblačili sem uporabila 3 mm debelo vrvico iz bombaža in poliestra v beli barvi. 3 mm makrame vrvica je nežna, a hkrati čvrsta, odlična je za ustvarjanje različnih makrame projektov, kot so oblačila, okraski, torbe in dekorativni elementi. Njena širina omogoča enostavno delo, hkrati pa ohrani dovolj trdnosti, da lahko ustvarimo lepo strukturirane vozle in vzorce. S svojo naravno teksturo in barvno paleto 3 mm makrame vrvica daje vsakemu projektu topel in organski videz.

7.3 Skice

Prvi korak do realizacije izdelka je bil izris skic, te so mi pomagale pri izdelavi. Narisala sem dve skici, kjer sem se poigrala z različno postavitvijo kombinacije makrame vozlov.

- Prva skica prikazuje krilo, ki ima asimetrično spleten makrame in zgornji del v obliki kopalk.

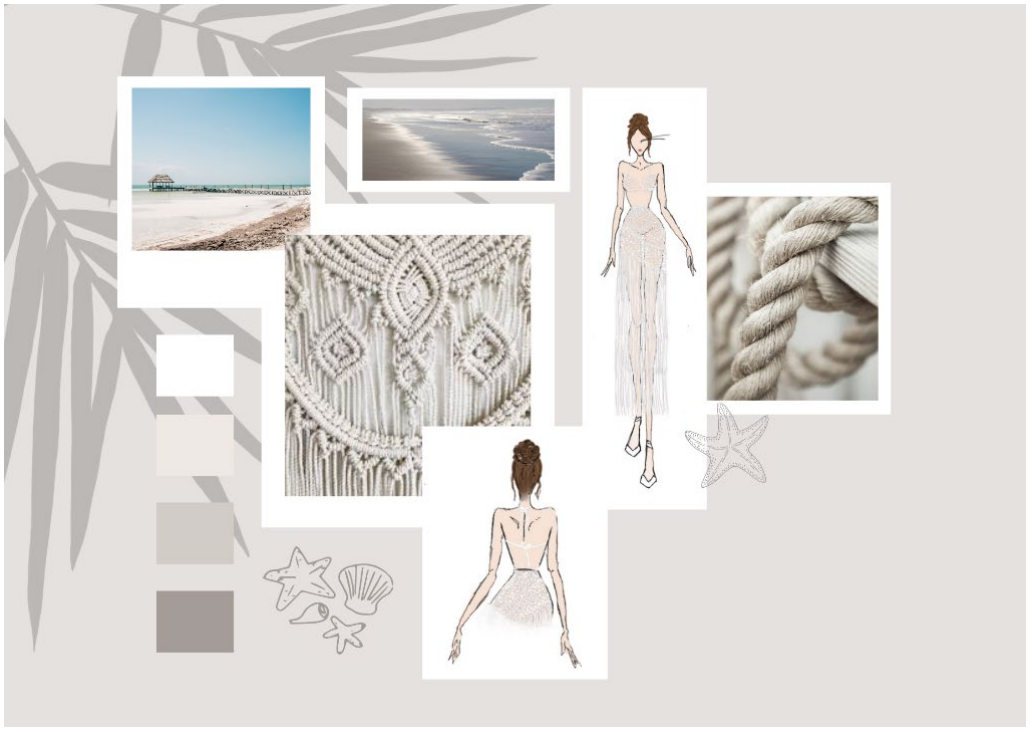
Slika 22: Skica makrame krila in zgornjega dela
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

- Druga skica prikazuje makrame obleko, ki jo tvorijo različno postavljeni vozli in jo oblikujejo v celoto.

Slika 23: Skica makrame obleke
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

7.4 Razpoloženjska tabla - Moodboard

Slika 24: Moodboard za makrame krilo in zgornji del
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

Slika 25: Moodboard za makrame krilo in zgornji del
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

Slika 26: Moodboard za makrame obleko
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

Slika 27: Moodboard za makrame obleko
(vir: lasten vir, 18. 1. 2025)

7.5 Pletenje izdelka

7.5.1 Vozlanje makrame obleke

Najprej sem vrvice, ki sem jih potrebovala za obleko, narezala na želeno dolžino. Na krojaški lutki sem si z vrvico oblikovala vratni izrez in pripela z bucikami. Okoli vrvice, ki je služila za osnovni vratni izrez, sem z naprej obrnjenim vozlom »škrjanske glave« nasnovala potrebno število vrvic, tako da sem lahko pokrila telo. Obliko vratnega izreza sem utrdila z vozlanjem prvih treh vrstic prej omenjenega vozla.

Slika 28: Izdelava osnove za obleko
(vir: lasten vir, 16. 1. 2025)

Slika 29: Pletenje druge vrstice
(vir: lasten vir, 16. 1. 2025)

Ko sem spletla vse tri vrstice, sem nadaljevala na pasu. Prehod iz dekolteja na pas vsebuje okrasni vzorec. Pas sem spletla tako, da sem vzela štiri vrvice iz sredine vzorca in jih speljala po pasu nazaj, kjer sem vrvice tudi zavezala. Nato sem vrvice zavezala okoli speljane vrvice po celotnem obsegu pasu. Spletla sem dve vrstici prvega vozla, prav tako po celotnem obsegu pasu.

Slika 30: Izdelava pasu
(vir: lasten vir, 16. 1. 2025)

Na sredini obleke sem hotela imeti še en okrasni element, zato sem spletla mrežo. Mreža je zame predstavljala najtežji element v obleki, saj sem morala ugotoviti, koliko vrvic naj vzamem, po kakšnem zaporedju naj si vozli sledijo in koliko razmika naj bo med njimi.

Slika 31: Mreža
(vir: lasten vir, 16. 1. 2025)

Da bi obleko še malenkost popestrila, sem se odločila splesti še en zaključni vzorec. Niti sem v obliki trikotnika spletla skupaj, dodala izmenični kvadratni vozel in postopek ponovila, le da sta trikotnika bila manjša.

Slika 32: Okrasni element
(vir: lasten vir, 16. 1. 2025)

7.5.2 Vozlanje makrame krila

Ponovno sem z izdelavo začela tako, da sem vrvico narezana na želeno dolžino.

Potem sem z vrvico določila pozicijo pasu in nanj z vezanjem vozla škrjanske glave nasnovala potrebno število vrvic. Pazila sem na razmik med vrvicami, da sem kasneje lahko spletla lepo mrežo.

Slika 33: Izdelava krila
(vir: lasten vir, 2. 2. 2025)

Nato sem pričela s pletenjem mreže, ki je potekala diagonalno. To sem storila tako, da sem s štirimi vrvicami naredila na levo obrnjen kvadraten vozel v več vrsticah. Pozorna sem morala biti na to, da sem med vrsticami in vozli pustila enak razmik. V vsaki novi vrstici sem izpustila prvi dve vrvici na zadnji ter sprednji strani, tako sem dobila diagonalo.

Slika 34: Izdelava mreže na krilu
(vir: lasten vir, 2. 2. 2025)

7.5.3 Gotovi vozlani izdelki

Slika 35: Makrame obleka
(vir: lasten vir, 5. 2. 2025)

Slika 36: Makrame krilo
(vir: lasten vir, 5. 2. 2025)

8 UPORABLJENI MATERIALI IN PRIPOMOČKI

Material:

- 3 mm debela bombažna vrvica z mešanico poliestra

Pripomočki:

- bucike,
- krojaške škarje,
- krojaška lutka.

9 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbena odgovornost je odgovornost nas vseh in hkrati vsakega posameznika do družbe in okolja, v katerem živimo.

Makrame je umetniška in obrtniška dejavnost, ki pogosto vključuje ročno proizvodnjo, zato ima ustvarjalec veliko priložnosti, da s svojimi odločitvami prispeva k trajnostnemu razvoju in pozitivnim spremembam v družbi.

Družbena odgovornost se odraža v pletenju makrameja skozi različne vidike:

- **Trajnostna izbira materialov**

Eden ključnih elementov družbene odgovornosti v pletenju makrameja je izbira materialov, ki so ekološki in trajnostni. Z uporabo naravnih, biološko razgradljivih in recikliranih materialov lahko ustvarjalci zmanjšajo svoj ogljični odtis.

Bombaž je eden najbolj priljubljenih materialov za makrame, vendar je pomembno, da izberemo ekološki bombaž, ki je pridelan brez uporabe škodljivih pesticidov ali sintetičnih gnojil. Takšen bombaž običajno nosi oznako, kot je GOTS (Global Organic Textile Standard), ki zagotavlja trajnost in pravo prakso pri pridelavi in obdelavi.

- **Zmanjšanje odpadkov in odgovorna proizvodnja**

Skrb za zmanjšanje odpadkov in uporaba trajnostnih praks pri proizvodnji izdelkov sta ključni sestavini družbene odgovornosti. Na področju makrameja vključuje:

- *Uporaba odpadnih materialov:*

Namesto da bi zavrgli preostale niti ali kose materiala, jih lahko ustvarjalci makrameja uporabijo za manjše projekte, kot so obeski za ključe, manjši dekorativni predmeti ali darila.

- *Minimalizem v proizvodnji*:

Ustvarjalci, ki upoštevajo načelo trajnostne proizvodnje, se lahko osredotočijo na ustvarjanje izdelkov, ki so zasnovani za dolgotrajno življenjsko dobo, namesto da bi ustvarjali poceni, hitro obdelovalne predmete, ki kmalu končajo v smeteh.

- **Podpora socialnim in kulturnim pobudam**

Pletenje makrameja lahko služi tudi kot orodje za podporo socialnim in kulturnim pobudam, zlasti v manj privilegiranih skupnostih. To vključuje:

- *Izobraževalne delavnice in usposabljanje:*

Ustvarjalci makrameja lahko ponujajo delavnice in tečaje, na katerih učijo umetnost pletenja makrameja. To ne le spodbuja h kreativnosti, ampak ljudem tudi omogoča, da razvijejo svoje veščine, pridobijo samozavest in se vključijo v kulturne dejavnosti.

- *Podpora manj privilegiranim skupinam*:

Umetniki makrameja se lahko odločijo, da bodo zaposlovali ali mentorirali posameznike iz manj privilegiranih skupin, kot so brezdomci, dolgotrajno brezposelni ali ljudje z invalidnostmi. To jim lahko pomaga pridobiti veščine, ki so potrebne za iskanje zaposlitve.

10 ZAKLJUČEK

Makrame kot tehnika pletenja je skozi stoletja preživel različne faze priljubljenosti in prepoznavanja. Danes je še vedno aktualen in cenjen zaradi svoje estetske vrednosti in vsestranskosti. Od preprostih dodatkov do kompleksnih umetniških del makrame omogoča ustvarjalcem, da skozi vrvi in vozle izražajo svojo domišljijo. Z uporabo različnih tehnik in materialov lahko ustvarimo vse od okrasnih elementov za notranje prostore do modnih dodatkov ter oblačil.

Makrame ni zgolj rokodelska veščina, ampak je tudi kulturni fenomen, ki povezuje tradicijo z modernim načinom življenja. S tem zaključujemo raziskavo o tej posebni umetnosti in njeni vlogi v sodobnem svetu.

Za svoja izdelka sem porabila približno 100 ur dela in 600 m vrvice. Proces izdelave oblačila s tehniko pletenja makrameja zahteva veliko natančnosti in ročnih spretnosti. Prav tako zahteva veliko mero potrpežljivosti in zbranosti. Različni tipi vozlov omogočajo različne načine vzorčenja, kar daje izdelkom, v mojem primeru oblačilom, unikatnost in pestrost.

Izdelana oblačila so zgolj ročno delo, kar daje oblačilom dodano vrednost, saj je spodbujanje tovrstnih tehnik tudi ohranjanje kulturne dediščine in prenašanje znanja iz roda v rod.

S svojo raziskovalno nalogo in predvsem z izdelanimi oblačili sem dokazala, da lahko še tako preprosto tehniko, kot je makrame, prenesemo v vse sfere kreativnega ustvarjanja in tako pokažemo vsestransko uporabnost.

VIRI

[1] Makrame. Wikipedija. Dostopno na: https://sl.wikipedia.org/wiki/Makrame, 28.12.2024

[2] Vse o makrame tehniki. Svet metraže. Dostopno na: https://svetmetraze.si/blog-post/vse-o-makrame-tehniki, 28.12.2024

[3]What is a Macrame: History, Origin, TypesandPatterns. Hemptique. Dostopno na:https://hemptique.com/pages/what-is-macrame, 28.12.2024

[4] ThehistoryofMacrame. Tassel&Plume. Dostopno na: https://www.tasselandplume.co.uk/blogs/macrame-and-craft-focused-blog-to-help-inspire-your-next-project/the-history-of-macrame?srsltid=AfmBOoqVsTRDcc0eacc6Z4huNMYqbOqJhj2jqAw4HyiG6e05Qc1iMs17 , 28.12.2024

[5]UntoldhistoryofMacrame. Club del Macrame. Dostopno na:https://clubdelmacrame.com/blog/historia/the-history-of-macrame/, 30.12.2024

[6] The FASCINATING HistoryofMacrame. Bochiknot. Dostopno na: https://bochiknot.com/blogs/macrame-journey-phase-1/the-history-of-macrame?srsltid=AfmBOooorUPXrtFTl-l70HiYB3PDsb09GDCr0dW9o4Ntk3JhdWX13yu2, 30.12.2024

[7] Vrste makrame vrvic. Zlato runo. Dostopno na: https://www.zlatoruno.com/blog/blog/vrste-makrame-vrvic, 3.1.2025

[8] 17 BasicMacrameKnots: Step-by-Step Instructions. Sarah maker. Dostopno na: https://sarahmaker.com/basic-macrame-knots/